

800

ГЕОРГИ БОЖИЛОВ

Най-новата транспортна система на Европа, превозваща пътници с впечатляваща скорост по въздух, земя и вода с помощта на иновативни влакове, предизвикваше неистово вълнение у доста свои клиенти дори в днешните времена, в които и революционната технология на телепортацията не беше нещо непознато и дори бе ключов фактор в бързото придвижване.

Да изучаваш с поглед страните от Стария свят, дори и преминавайки като стрела покрай тях, си бе друго нещо - и хора с лирично настроени души като Георги го знаеха повече от добре. Той беше богат и преуспял - можеше по всяко време да си позволи най-скъпите билети, с които да се пренесе от една точка на друга буквално за минути - но насадата от това да наблюдава околностите, из които преминаваше, дори и след своя дълъг, десетилетен живот, в който бе видял какво ли не, в повечето случаи надделяваше и мъжът предпочиташе влакове като този, в който се намираше в момента. Седнал в едно ъгълче и отнесъл синия си поглед към внушителната природа, докато тъмните му коси се появяваха леко от ветреца, който нахлуваше тук от отвореното горно прозорче. Потънал в мечтателски мисли, обвързани не само с жаждата скоро отново да се види със съпругата си, която също като него в момента се намираше на път някъде там, а и да запълни свободните няколко дена, които ми предстояха след днешната му работна мисия, с нещо полезно.

Георги се чувстваше отдаден на това си състояние цял ден, а скоростната разходка из държавите на Европа само засилваше благите му усещания.. Бе отпътувал от Англия сутринта. Преди единадесет часа беше преминал през Нидерландия, а около обяд пътят му бе продължил през Германия. Сега, в следобедните часове, влакът вече го пренасяше през живописните земи на Чехия. И през почти цялото време се бе намирал там, усамотен в своето купе, с поглед и съзнание, реещи се из онези късчета от различни светове, навързани в един богат с история континент - континентът, на който и той самия се бе родил нявга.

Но желаната дестинация на Георги не беше някоя от изброените страни. Беше България. Страна, която той бе посещавал и преди, но примамливата наслада да се връща отново и отново в нея, пък макар и главно по работа, бе все тъй силна. По някаква причина мъжът чувстваше особена връзка с тази древна държавност там, на легендарния Балкански полуостров.

Когато влакът подмина Прага и се насочи на юг, най-напред към австрийските земи, съзерцанието на природата в Чехия накара Георги да се унесе. Не знаеше колко време бе подремнал там, в своето ъгълче от купето, облегнат на стъклото, но се събуди доста спонтанно, когато чу отнякъде силен мъжки глас:

- Внимание! Налага се да направим извънреден престой! Пътниците са свободни да излязат от влака да се поразгъпчат за около час, но ги съветваме да не се отдалечават твърде много!

Ако тези думи, огласили на високоговорител целия влак, не бяха достатъчни, за да накарат Георги да отвори очите си, то десетките възгласи на останалите хора наоколо - някои недоволни, други ведри, трети някак безразлични - несъмнено щяха да го извадят от дрямката му. И да го накарат да се огледа - като за да осъзнае, че модерното превозно средство се намираше на една от онези отсечки от маршрута си, в които се возеше по съвсем нормални на вид релси, вградени в земята. Но сега бе спряло.

Самата местност бе обаятелна - обширни, зелени поля, с някое и друго дръвче наоколо, а в далечината - тучна зеленина, формираща гъста гора. Именно към едно от

дърветата - огромна стара върба, може би живяла тук няколкостотин лета, до която във времето бе образувана малка и едвам забележима пътечка - мъжът се загледа с повече интерес. Измежду неговите висящи клони можеха да бъдат забелязани двама души - възрастни мъж и жена, седнали при ствола и облегли се топло един на друг. Картинка, която нямаше как да не привлече вниманието на, както казахме, лиричен и дълбоко романтичен човек като Георги - затова той реши да слезе от влака и да се приближи към тях.

Отиде към върбата не само заради двойката влюбени старци, които вероятно му се струваха някак познати, вероятно заради сплотеното си излъчване, което по-младоликкия мъж неминуемо свързваше с това на себе си и на своята любима, а и защото тъкмо по това време го осени сладката идея и той от своя страна да си поседи малко там, под сянката на това многовековно дърво. Установи колко дори още по-приятна се оказа тази идея, когато вече се намираще там и не само улови приятната мелодия от песента, която мъжът и жената си бяха пуснали на един от съвременните модели хиперфони, а също таки и си хареса с поглед едно конкретно симпатично кътче от другата страна на дървото.

- Проблем ли ще е и аз да поседна тук? - попита учтиво Георги на английски.

Те го изгледаха. Дамата - симпатична леко едричка баба с къси, бели коси и хубави сини очи - му се усмихна дружелюбно и отвърна на същия език:

- Разбира се, младежо. Дори не е нужно да питаш.

Георги кимна и се настани на въпросното удобно местенце. Чак сега обърна повече внимание на песента, която старците слушаха - тя беше на български, който той донякъде разбираше. Звучеше умерено и чувствено, изпълнена в дует от нежен женски глас и дълбок мъжествен такъв, с акомпанимент на пиано. Тъмнокосият мъж, поемайки си с неприкрито удоволствие от свежия въздух на това тъй зеленисто място, се облегна на дървото, загледа се в сините небеса, които проблесваха измежду леко поклащащите се от ветреца листенца... и си позволи да се отпусне, заслушвайки се в онзи откъс от текста, до който песента бе стигнала:

*Вечер щом легнеш - погледни луната
Там ще намериш моите очи
Сутрин щом станеш - погледни росата
Там ще намериш моите сълзи*

- Меланхолична прелест... - отбеляза ненадейно Георги в своето лирично, отнесено състояние. Бързо погледна към двойката и добави: - Съжалявам, не искам да ви развалям удоволствието от момента... Но просто вълшебството на песента, която слушате, ме завладя и не се въздържах да не споделя впечатлението си за нея.

Старците отново се загледаха в него.

- Доста културно момче си, момко - отбеляза другият мъж - белококс и белобрад, но също като другите двама с изразителни сини очи. - Да се извиняваш за такива неща... Ние можем само да се радваме заедно някой от младите въобще ни обръща внимание.

- Не съм толкова млад, колкото изглеждам - отбеляза тихо Георги, сетне въздъхна. - Просто моят жизнен път протича... по-различен начин.

Двамата влюбени не разбраха какво имаше предвид той, но така или иначе само миг по-късно те самите отклониха темата в съвсем друга насока, когато жената ненадейно се загледа втренчено нанякъде и прошепна:

- Ето го отново. Пак ни гледа там, от притъмнението на дома си.

- Не се заблуждаваме по старчески, нали, синко? - този въпрос дядото отпрати към Георги, посочвайки му с пръст онова, за което ставаше дума. - Там има някого... И гледа към нас...

По-младоликният мъж се извърна в тази посока и видя, че измежду поклащащите се клони на върбата се виждаше една малка и порутена, дървена къщурка, намираща се недалеч оттук - но все пак твърде далеч, за да може някой да бъде напълно сигурен в това, което виждаше от нея.

Но пък едно нещо действително беше сигурно. Да, там, при единственият преден прозорец на съборетината имаше някой. И този някой гледаше не към извънредно спрелия влак и към многото други щъкащи насам-натам в близост до него други пътници, а към... тях. Към тримата, седнали под върбата.

Георги, присвивайки очи в опита си да проучи повече съзерцаващият ги човек, се изправи леко от мястото си и изрече:

- Ще отида да проверя по-отблизо.

Старците не отвърнаха, само кимнаха леко, едновременно. Междувременно високият тъмнококс мъж пристъпи към къщурката, до която, изненадващо, нямаше дори и пътека - затова му се наложи да премине директно през бурните и стигащи почти до кръста му тревни.

Тъкмо щом се озова достатъчно близо до къщичката, човекът, който бе наблюдавал него и старците, направи няколко крачки назад и отведнъж се сля със сенките. Георги така и не успя да го съзерцае ясно преди това, но поне в едно се увери - този човек беше мъж.

Обгърнат от интереса да разбере повече, пътникът от влака пристъпи към откренатата врата на съборетината и леко потропа на нея с думите:

- Извинявам се ако съм твърде любопитен, но... вие гледахте към нас и...

- Влез - ненадейно, тихият, но достатъчно силен, за да бъде чул глас на другия мъж се обади отвътре.

Георги пак си пое въздух и се възползва от поканата - бутна вратата и пристъпи в къщурката. Увери се, че тя и вътре бе също толкова неподдържана и направо изоставена на вид както и отвън - малкото мебели, повечето от които като че останали тук от някое друго време, бяха потънали в прах и паяжини. Затова и контрастът между тях и спретнатия вид на изискано облечения тайнствен мъж, чиято прическа също изглеждаше идеално загладена назад, бе явнителен.

Самият той се намираще в другия край на не много голямата постройка, застанал пред също толкова голям прозорец, иззад който се изписваше не по-малко внушителния пейзаж на околността, но от друга перспектива. Стоеше с гръб към Георги, който все още не можеше ясно да го съзре сред сенките в тъмната единствена стая на къщурката.

- Отново се извинявам... Не желая да бъда нахален... - изрече гостенинът, правейки няколко бавни крачки към непознатия.

Мъжът при прозореца го погледна леко през рамо.

- Аз сам те приканих. Ще бъда честен - искаше ми се някой да дойде при мен.

Понякога се чувствам твърде самотен сам тук.

Георги примига. Направи още една крачка, сетне се спря на два метра разстояние от другия. Изглежда го от горе до долу втрещено, но и колебливо, с някакво необяснимо, силно усещане.

- Защо не отидеш в някой град? Там няма да бъдеш самотен - попита го.

Мистериозният мъж отново погледна към него през рамо, после се обърна напълно към своя гостенин - така, че гостенинът да може да го види малко по-добре, макар и все още не достатъчно ясно, та да прецени Георги каквото и да било за него. Освен може би това, че непознатият беше строен, добре изглеждащ човек с по-светли коси от неговите, но също така с някак особени на цвят сини очи. Възрастта му не се очертаваше достатъчно ясно, но не изглеждаше да е твърде стар.

А по последвалия му отговор Георги отново установи, че въпросният имаше и дар слово:

- Тук е моят вечен дом. Бих ли могъл да отида в някой от големите градове, които се развиха откакто ме няма в тях? Не мога да ти отговоря. Искам ли го? И да, и не. Да, защото копнея отново да изучавам прелестите на родината си както някога и да подпомогна наново нейното благополучие. Не, защото ме е страх, че това, което нявга съм оставил зад себе си, може вече да не е там.

Въздъхна. Бавно се обърна към прозореца и застана в същата поза като преди малко - сякаш изрядно същата.

- Но и да си бъда само тук ми стига. И ще ми стига. Докато има благи странници като теб, които да ме навещават от време-навреме, ще бъда щастлив да остана в усамотението си. Защото за него има причина, както за всичко друго на тази земя. Важна причина, която не бих отменил дори и да ми се предложат всичките богатства на света.

Георги помълча няколко секунди, другият също. Сетне мъжът при прозореца попита:

- Там, навън... дойде ли вече новият век?

Гостенинът отново примига. Поклати леко глава в недоумение.

Годината беше 2065-та и настоящото столетие съвсем не приближаваше края си.

- Не. Има още доста време.

Другият пак го мерно леко през рамо.

- Аз много обичам своя век. С него сме тясно свързани - аз представлявам него и той представлява мен. Той ми взе много, но и ме дари с много - тези сто години в своето протекание, от което и аз бях част. И не взе и даде само на мен. А и на толкова много други хора с многовековни копнежи.

- Безсмъртни хора ли имаш предвид? Значи все пак се доближаваш до настоящия век повече от впечатлението, което създаваш - щом си запознат, че към днешна дата безсмъртието вече не е нещо невиждано. Дори аз го притежавам.

- Не, нямах предвид безсмъртието - тайнственият мъж в сенките поклати леко главата си. - Но се радвам, че ти си го постигнал - де да можеха да го притежават и ония клети хорица преди мен, които живееха с копнежите за идеали, които чак моето поколение успя да доближи.

Георги все още не разбираше всички компоненти от неговите слова - но не го и питаше. Защото някак самото присъствие на този човек срещу му даваше нужните задоволителни отговори. Той, усамотен тук, в безвремието на своят сегашен, някогашен свят, бе запазил своя неподражаем мироглед, което само по себе си го правеше щастлив - нужно ли беше в случай като тоя да бъдат задавани въпроси?

Така или иначе в протекението на тези трепетни минути непознатият при прозореца сам допълваше цялата тази интересна картина чрез още свои слова:

- Но и да е безсмъртен човек си има своите недостатъци. Животът и в нормалната си дължина може да е претоварващ, особено като си отдал себе си на другите, а те невинаги да си отварят очите за това. Невинаги да поддържат твоята кауза. Както вече казах - не знам дали щеше да ми е приятно още да живея, камо ли да съм безсмъртен, нейде там, из другите земи, обитавани от тъй много хора... и да наблюдавам накъде отива света. Техния свят. И моя свят, за който нявга съм се борил. Хората сме най-добри в това да разрушаваме постигнатото от ония преди нас, нали? Знаем си ние как винаги да се носим на крилете на блаженството и да се смятаме за най-добрите, за най-големите... без да осъзнаваме как това ни повлича надолу. Малцина са ония, които наистина съществуват, за да съграждат бъдеще. Но пък е добре да го има този избор какъв да бъдеш. Добре е да бъдеш *свободен*.

Отдели още една трепетна, съкровена въздишка. А погледът му проблесна.

- Но мисля, че ще ме разбереш още по-добре като мине още време.

- Разбирам те и сега, повярвай ми - отвърна тихо Георги, с нотка на лека ирония. - Участвал съм в историята на света. Свидетел съм бил на какво ли не. Някои неща са били хубави, други - покъртителни в лошия смисъл. Трети са си оставали мистерия, но са оставяли у мен незабравимо, особено чувство. Срещата ми с теб самия, в тъй странното ти усамотение тук, на това място, всъщност е от третия вид.

- Незабравима ще е, наистина - кимна мъжът и отново се извърна, но този път на една друга страна, към която дори пристъпи. - Спомняй си за нея.

Чак сега Георги забеляза, че при единия ъгъл в може би най-притъмнения край на стаята, имаше врата - и сега непознатият се насочваше точно натам. А неговият гостенин не се въздържа все пак да му зададе въпрос:

- Тръгваш ли си? Мислех, че не възнамеряваш да напускаш това място.

Другият се спря малко преди вратата. Съчета поглед с Георги и се подсмихна леко.

- Аз не напускам това място. Винаги ще съм свързан с него, защото то е моят дом, макар и вече да не препускам волно из него. Той крие в себе си нещо мистично, благодарение на което аз винаги ще съм част както от този свой свят, така и от светът навън - макар и останал в своето време, в своят безценен, незаменен век. Нека ти кажа, страннико... че точно тази мистичност с цялата си необяснима магичност ни помогна да се срещнем с теб днес. Тя е дар за най-специалните хора - какъвто си ти. И, както вече казах, на тази земя причина си има за всичко. Причината за нашата среща ти ще разбереш с времето. Също както онези преди теб, които ме навестиха, я разбраха - и бяха дарени с благо.

Погледна към вратата, отвори я. Загледа се в онова, което видя от другата страна - но което Георги не съумя да съзре заради ъгъла, от който гледаше към непознатия. Загледа се... и се усмихна. За един последен път погледна към своя гостенин и изрече:

- Хората винаги са на прага на нов век. Те неизменно са част от този преход, просто невинаги го знаят. Помагай на повече от тях да го узнаят, както аз се опитвах да направя - там, навън, сред онези преплитащи се светове. Прави го като мен - с цялата си душа в отдадения си на тях живот.

Рече и пристъпи от другата страна. Вратата се затвори зад него, а по същото това време всичко наоколо се огласи с... музика.

Други стихове от красивата лирика на същата онази умерена, българска песен, които този път бяха дори още по-бавни, но и тържествени, заключителни:

*И край морето бродя аз самотен
Чакам да се върнеш
отново пак при мен*

Георги отвори широко очи, събуден от песента, която се чуваше откъм купето на близкия влак - също както се чуваше и шумотевицата на всички онези хора, които се връщаха вътре в него, готови отново да отпътуват.

Мъжът, до този момент отпуснал се при ствола на върбата, се огледа - първо, за да се опита да запита и самия себе си дали видяното и чутото току-що е било само сън, и второ - за да потърси с поглед двамата възрастни, които му бяха правили компания до скоро. Но тях вече ги нямаше - също както недалеч оттук я нямаше и самотната порутена къщурка, в която той се бе срещнал с енигматичния, мъдър непознат.

Но нещо друго вече *го имаше* - и то гореше буйно, неукротимо там, в душата на Георги... а на самия него тепърва му предстоеше да разбере колко силно се очертаваше да бъде то и от каква значимост щеше да се окаже неговата същност. Дали бе заради съня му, заради прелестната природна атмосфера или заради въздействащата песен - мъжът не знаеше, но пък знаеше, че понастоящем у него се надигаше един съвсем нов вид желание. Копнеж за нещо, спонтанно зародило се нейде там, из до този момент заспалите чувства в артистичната му душа, за което усещане той още от сега нямаше търпение да сподели със съпругата си.

Георги се изправи и забързано отиде към влака. Бе изпълнен с вдъхновение.